

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KOZLÓNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

Helyettes szerkesztő:

BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Választás után.

A tisztviselők választása, mint rendszeren, a szokott élénkség mellett lezajlott. Mozgalmas nálunk a közélet képe, ha bármiféle választás van napirenden. Mert az alkalmat ad a személyes gyűlölködés, irigység és leszólás kitörésére, mely rendszeren ott lappang az író pennájában. A pajtáskodás, az egyéni érdekek előtérbe tolása szintén kikéri ilyenkor a maga részét. A nagy érdeklődés tehát nem a közügyek szeretetéből fakad; hétköznapi érzések és gondolatok a rugói.

De ha vége van a nagy harcnak, a hullámok egyszerre elsimulnak és a zajt felváltja a tespedéssel együtt járó nyugalom. Az érdeklődés egyszerre megszűnik. Még egy ideig közbeszéd tárgya a Fekete Tóth János felvonulása és viselkedése, de aztán napirendre térünk e nagy esemény fölött is.

Az új tisztviselő kar tehát meg van választva nagyjából a régi, kipróbált erőkből. Ujak is jöttek be, bár nem nagy számban. A győző párté lesz a dicsőség, ha ez a tisztikar munkásságával, terveivel, rátermettségével hasznára lesz a köznek. Ha kár esik a javakban, abból természetesen senki sem kéri ki a maga részét, az megmarad — a városnak.

Sokat beszéltek újabb időben laptársaink a városban létező klikkről, mely létezik is, nem is, a szerint, a hogyan a dolgokat felfogjuk. Más városokban tényleg vannak klikkek, de ezek egészen más természetűek, mint a minőhöz Miskolczon szerencsénk van. Ott összeáll egy érdekcsoport, megválasztja a maga embereiből a tisztviselői kart, a képviselő testületet s aztán csalja és bolondítja a várost. Így van ez az alföldi nagyobb községekben, hol óriási közvagyon uszik a népbolondítók zsebébe. A mezőturi lakosok például szomorú dolgokat tudnának letűnt korszakok gazdálkodásáról és a közvagyonnak magánzsebekbe való átvándorlásáról elbeszélni.

Nálunk ilyen zsebelő klikk nem létezik, s ennek létezését azt hiszem, a helybeli u. n. klikkuralom legádázabb ellenségei sem mernek, nemhogy nyilvánosan, de egymás közt is állítani. Ilyen nagy, intelligens városban ez jóformán lehetetlen is volna. Mert a közhatalmat a városban a köz gyakorolja,

nem úgy, mint némely nem is messze fekvő megyében, hol teljesen átsiklott egy ember kezébe.

A mennyiben nálunk klikkről szó lehet, ezt úgy kell értelmezni, hogy néhány vagyoniilag és értelmileg előkelő ember, tiszta kézzel bár, de teljesen a saját kezébe ragadta és tartja a város vezetését. Ők tesznek, vesznek, diktálnak, mintha a város s benne rajtuk kívül senki más nem léteznék, mintha valamennyien, kik itt élünk, gyámság alatt levő kiskorúak volnánk. Ennek a vezető klikknek és néhány emberének a véleménye nagyobb súlylyal esik a döntés serpenyőjébe, mint a város többi lakosságának. Van közöttük több logikai tornász, kik állandóan abban gyakorolják magukat, hogy minden ellenvéleményt legyűrjének, akár van igazuk, akár nincs.

Szóval elmondhatjuk, hogy van néhány emberünk, kik a város fölött a gondviselés szerepét képviselik s kik ismétlem. egyenként és összeségükben mind tisztakezűek, de megtámadhatatlannak vélt tekintélyükkel agyon nyomnak minden mástól származó eszmét, s a közóhajok megnyilvánulását legtöbbször kutyába sem veszik. Hogy ezek az emberek konzervatívek, az még nem volna nagy baj. Elvégre egy város ügyeit nagy körültekintéssel kell kezelni, hogy belőle kár ne származzék.

A tömegakaratra ez a semmibe vétele az, mely nemcsak bántó, hanem *káros is reánk*. Elvégre a tömegnek összesen mindig több szeme és több esze van, mint pár éleseszű és szemü embernek. Ki mondja, hogy az oszlopok vezetése miatt a város többször is kárt nem vallott? Pl. ott vannak a Sajó partjába ázott ezresek, melyeket az experimentálás a vízvezetési ügygyel kapcsolatban elnyelt. A közgyűlés az ilyen tetteket elfogadja ugyan, *de a felelősség elvégre is azokat illeti, kik a közgyűlést az ilyen tettek megszavazásába belekalauzolják.*

A vízvezeték és csatornázás ügye a Kovács Lajos programjában benne szerepel. Ennek a megoldása csakugyan elodázhatatlan, mert hiszen egy nagy város fertőzött vízből nem élhet. Félő azonban, hogy a vízvezeték tulságos terheket ró a város nyakára és még sem lesz czélszerű. Mert nem elég, hogy vizet kapjunk, sokkal lényegesebb az, hogy milyen lesz az a víz. Ha a görömbölyi Tapolczáról vagy mészhegyek-

ből vezetjük azt ide, akkor kapunk ugyan hideg vizet, *szénsavas mézszel és szénsavas mágnéziával bőven telítve*, mely alkalmat ad golyva képződésekre és ütér elmeszesedésekre. Szóval kaphatunk olyan vizet, mely az embereket csupa óvatosságból viz nem ivókká teszi.

Mit a természet önként felkinál ingyenbe: az artézi-víz, nekünk nem kell. A vízvezeték állandó felügyelet alatt kell tartani és állandóan kell rajta javítani, a mi állandó kiadást jelent a városra. A már egyszer elkészített artézi-kuttra többé nincs kiadás. Ha a nálunk jóval népesebb Szabadka sokkal kedvezőtlenebb domborzati viszonyok mellett kap az artézi-kutjaiból annyi vizet, hogy a 75 ezer lakosság szükségleteit fedezi, akkor nekünk sem ártana kísérletet tennünk, hátha mi is találunk ilyen bő forrásokat? És miért nem lehet ezt még csak meg is kísérteni? Egyszerűen, mert a klikk egyik tagja kijelentette, hogy *ő nem szereti a meleg vizet*. Mintha bizony a forró vizet is nem lehetne lehűteni s a hideg vizet felforralni. Ilyen apró dolgok, mint egy ember egyéni izlése, akadályul szolgálhat arra, hogy az artézi-kut furását még csak meg se próbáljuk, hanem a költséges, drága és bizonytalanhoz folyamodjunk. Mert az oszlopok így akarják.

Ez a ránehezedés a közakaratra már kezd tőrhetlenné válni. A *vezetést* még csak eltűrnők, *de a gyámkodás alól kinőttünk*. Az a néhány ember, ki városi ügyekben teljhatalmu, jó szándékból bár, de ismételjük, intézkedéseivel többször tett kárt a városnak. *Ideje hát, hogy velük szemben a városi ellenzék megalakuljon.*

Ennek az ellenzéknek, meddig tárgyalagos téren mozog és nem csap át gyűlölködő személyeskedésbe, nagyon is megvan a létjogosultsága. Az ellenőrzés nem maradhat el, azért mert az illetők tiszta kezű emberek. Elvégre az ellenőrzés mindenkivel szemben jogos és személyes megbizhatóságra való appellálásról mindenkinek le kell mondani, ki közhivatalt visel. Ki le nem mond róla, menjen el dr. *Tarnay* alispán urhoz, és kérdezze meg tőle, hogy hajlandó volna-e még egyszer az új kórházat az ellenőrző bizottság mellőzésével felépíteni? Meglehet, hogy hajlandó volna, de én még is azt mondom, ne kövessük a rossz példát.

A közgyűlés ellenzéki tagjai alkalmazták a tárgyilagosságot az intézők tetteire, terveire, mert a nyugalom nem az egyedüli jó a földön; elvek harcából kerül ki az igazság. Dr. *Németh Imre*, *Gálffy Ignác*, *Sugár Ignác*, dr. *Nagy Péter*, ez az illusztris ellenzéki vezérkar sorakoztassa és szervezze a városi ellenzékét. Mert szükség van rá. Nem azért, hogy a klikket *megölje*, hanem hogy a hatáskörét az őt megillető mederbe *visszaszorítsa*.

Aristogiton.

Vizsgák után.

Lepergett ismét egy iskolai év. A vizsgák is véget értek. A vizsgák eredményét látva, ilyenkor a szülők és tanemberek előtt megint csak felmerül az az örökké megismétlődő kérdés: Szükséges-e egyáltalában az évfáras vizsgálat és ha szükséges, van-e annak látható, a jövőre kiható eredménye?

A nézetek e tekintetben nagyon eltérők egymástól. A paedagogusok mellett is, ellene is állást foglalva, magukkal viszik a szülőket a harcba s két, talán nem egyenlő tábor létesítenek.

A legfelső fórum a tanügy terén mint praecipuumot írja elő az évfáras vizsgákat, mikkel a tanévnek majdnem egy tizedrésze megy veszendőbe. Ezt az eljárást nem nevezhetjük másnak, mint a szorgalmi idő megrövidítésének. Az ország legtöbb intézetében az évfáras vizsgák annyira sablonszerű intézmény csupán, hogy annak jótékony hatást nem igen mer ma már bárki is tulajdonítani. De hogy is lehet azt a tanulmányok mélyítésének, a nyilvánosság előtt való dokumentálásának, a tanember

ügybuzgósága bizonyítékának tekinteni?

Mert elemezve a vizsgák célját, ennek több irányu megnyilatkozásáról kellene alaposan meggyőződnünk. Az évfáras vizsga, mint ilyen, arra van hivatva, hogy a tanuló ezen egész évi tanulmányairól beszámoljon, tehát mélyítse, megszilárdítsa s szoros egészséges olvasza mindazt, mit egy álló esztendőn át apránként agyhálózatába font, hogy annak csomópontjaiban megrögzítve, biztos kiindulási pontokul felhasználhassa a következő ismeretek könnyebb befogadására. Hivatva volna arra, hogy mint nyilvános intézményen, a szülők betekintést nyerhessenek az iskola nemzetképző, munkás életébe s személyesen is meggyőződjének arról, hogy gyermekeik valóban haladnak-e szellemiek tekintetében. Hivatva volna végre arra is, hogy a tanember a nyilvánosság előtt bizonyítékot nyújtson arról, hogy hivatása magaslatán áll-e s meg tud-e tényleg felelni azoknak a követelményeknek, miket a nemzet vele szemben támaszt, meg tudja-e valósítani azokat a reményeket, miket a szülők hozzá fűznek.

Első esetben szemközt találjuk magunkat a tanítás céljával, mely már amugy is involválja az ismeretek rendszeres, fokozatos s biztos fejlesztését, a folytonos, láncszerű haladást a tudás, elme és szív képzés feltartóztatlan továbbfejlődését, mely megállást nem tűrs külön elhatárolt complexumokat nem ismerhet, hacsak nevetségessé lenni nem kíván. Az évfáras vizsga jelen úzsát, banális hasonlathalálva, gyárkürtőhöz hasonlítható, mely füstöt ereget magából reggeltől estig, a fűtés utolsó stádiumában még egyszer s utoljára kifújja mérgét s aztán elcsendesül a legközelebbi fűtésig, a következő iskola

év elejéig. A nagy füstgomoly aztán eloszlik s marad a nagy semmi.

Mindent újból lehet kezdeni. Ahhoz pedig, hogy a tanítás eredménye mondjuk sziklára vetett maghoz hasonlóan, ott tápot nyerve, gyökeret verjen s évről-évre tért hódítson, erősödjék, növekedjék és soha zöldülni, virulni meg ne szűnjék, *nem évfáras vizsgák szükségese, hanem folytonos, kiapadhatatlan szorgalmas munka igen rövid, legfeljebb 1—2 hetes szünidő, nem pedig 8—10 hetes nagy szünidő, mely csak éppen arra alkalmas, hogy a diákság részben kipárologtassa agyveleijéből azt a keservesen összegyűjtögetett ismeretanyagot, mit 9 hónapon, vagy még ennél is jóval rövidebb idő alatt a tanember beleje csöpögtetett.*

A második esetben kiállítását rendezünk az iskolában. Csakhogy miféle kiállítás? Elemi iskolákban, néha-néha a polgári iskolákban, még akad türelmes szülő, ki végig hallgat egy-két keserves feleletet a vizsgán, de már a középiskolák vizsgáin diákon és tanáron kívül alig látni más valakit. Tegyük fel azonban, hogy a szülők mind eljönnek, hogy megnézzék az iskola szellemi kiállítását. Nem mulattató dolog-e azt képzelni, hogy e vizsgákon a szülők meggyőződést szerezhetnek arról, hogy gyermekeik az egész év folyamán szerzett összes ismereteikkel brillirozzanak vagy legalább megnyugtassák őket? Hiszen, ha ezt mernők feltételezni, akkor egy-egy tanuló, napokon és napokon át volna kénytelen felelni, a míg ő is, a kérdező tanember is, a hallgató szülő is kimerülten ideggörcsökhöz esnék. Az pedig, hogy egy egész osztály 1—2 nap alatt minden tárgyból levizsgázzék: igen kényelmes s mindenesetre nem fárasztó eljárás, de feltétlenül szemkép-

TÁRCZA.

Oreg Kálmán diák.

Elakadt, elapadt a szived patakja.

Keszédből kiesett pajzánkodó lantod.

Sétáló kedvedben nem mégy az Avasra.

A Tetemvárban lelt csendes helyet porod.

Rokonid, barátid ott feküsznek sorban.

Megerkezéskor megszólalt e ajkaid?

Fülemilék szólnak közel a bokorban.

Ugyan hallatsz-e te hozzád a hangjaid?

Mit is csinálsz te ott, hol nem beszél senki,

S a nagy némaságtól megdöbben a lélek?

Azok a hült szívek tudnak-e szeretni?

Hallatsz-e oda, a mit itt beszélnek?

Tréfás ötleteid támadnak e ottan?

És, ha támadnak is, mulattok-e rajta?

Akad e hallgatód? Hallgat-e nyugodtan?

Vagy a sír lakója az élőt siratja?

Nem felelsz? Ez a baj! Ahoz voltunk szokva,

Hogyha mi beszélünk, néha te is szóltál;

A férfhoz illő méltóságos arczra

Egyetlen szavaddal mosolyt varázsoltál.

Csak a tetteidben voltál mindig komoly.

Nem kértél tanácsot. Tudtad, hol kell tenned.

Est az érdemedet nem bántja rozsdá, moly.

Arany volt a szived; gyémánt volt a lelked.

Öreg Kálmán diák! — Nem is olyan öreg.

Lelked fiatal volt; kedved nem hagyott el.

Hatvan év kevés még az olyan embernek,

A kinek a szive telve szeretettel.

Kár volt még elmenned arra a nagy utra,

Melyről sohasem térsz vissza már mihozzánk.

Nem hallgatsz, nem felelsz hívogató szónokra?

Hajh! ha visszajönnél, beh' szívesen látnánk!

Sokan elkisértünk pihenő helyedre.

Hallottuk a gyászdalt, mely sírodnál zengett.

Hallgattunk arra a sok, szép dicséretre,

Mely téged valóban méltán megilletett.

Mikor összezugtak azok a harangok,

Olyan furcsa érzés támadt kebelünkben,

Mintha nem is olyan volna most a hangjaid,

Mint más alkalomkor. Ez járt az eszünkben.

Mikor oda tetted arra a szűk helyre,

Elzártak előlünk és mi visszatértünk.

Vissza-visszanéztünk még a temetőbe,

Nehéz volt elhinnünk, hogy te nem jössz velünk.

Azok a jó fiúk, persze az öregek,

Mikor összenéztek, szépen elhallgattak.

Mintha kis bogárka incselkednék veled,

Akaratlanul is a szemökhöz kaptak.

Almos Bakter.

Papucs alatt.

— Megengedi, nagysága, hogy Marit anyjához elkísérjem?

— Meg; de tizenegy óra előtt legyen idehaza.

— Nagysága nyugodt lehet, még előbb jövünk haza... Péter portás szobájában maradj; ha a nagyságának kellene valami...

— Jó, menjen csak, Róza és térjen mielőbb vissza!

A fiatal özvegy a fővárosba jött falusi birtokáról, hol összes cselédségét hagyta s csak a komornáját hozta magával. Abbáziába szándékozik utazni és fővárosi tartozkodását nem akarja hosszúra nyújtani. Eppen csak egyszer-kétszer a színházakat fogja meglátogatni s a divat újdonságai iránt érdeklődni.

Róza, a komorna, szintén megakart ragadni az alkalmat, hogy fölkeresse vőlegényét, ki néhány hét előtt bevonult a katonasághoz.

A fiatal özvegy, a ki cselédségével szemben mindig engedékeny volt, szívesen adott neki szabadságot.

Egész nap sokat járt, volt divatüzletekben, szabónál, varrónőnél s most kifáradva nyugszik a kevereten, elmélyedve egy éppen ma megjelent kiválóan érdekfeszítő regény olvasásában. Időközben éjfél lett. A szomszéd szobában levő kis ingaóra tizenkettőt üt s

ráztatás, sablon, önámító vétség s a tanítás szent céljával sehogy össze nem egyeztethető. Lehet, hogy ezt a kijelentést megmosolyogja egy némely hiúságában megbántott paedagogus, de mosolya tűnni fog, ha magába vonul s a dolog fölött érdemlegesen gondolkodik.

Hátra volna még a harmadik eset. A tanember munkásságát két szempontból lehet megítélni. Vagy hivatásos vagy kontár a tanember. A hivatásos tanember munkássága hasonló az éltető nap melegéhez, mely rügyeket fakaszt, virágot nevel s gyümölcsöt érlel. Szerető atyja a tanulónak, hűséges szövetségese a szülőknél nevelés dolgában, fáradhatatlan munkása a ahzafias, nemzeti szellemnek s védőbástyája a társadalom erkölcs-szellemi életének. Őt felülbírálni nem szükséges, mert ő maga legkegyetlenebb kritikusa saját magának. Az ilyen tanemberre nézve a vizsga, mint ellenőrző intézmény, súlyos bántalom, lelki keresztrefeszítés. A kontár robot munkát végez. Magasabb szempont előtt ismeretlen. Belső kezdeményezéséből semmit sem tesz, mert, ha csak nincs háta mögött valaki, ki folyton sarkalja, piszkálja, ösztökéli, még a kötelességét sem teljesíti. Az ilyen ember még azzal sincs megelégedve, hogy az állam vagy iskolafentartó haszontalan munkáját bőségesen dotálja, nem képezi önmagát, nincs hasznára sem az iskolának, sem a társadalomnak, legkevésbé a nemzetnek. Mindenki tudja, hogy a kontár mennyit tud ártani. Kérdjük már most, mit bizonyíthat eredménykép az ilyen tanember a vizsgán? Vagy talán azt hiszi bárki, hogy az ilyen ember nem tud túljárni a hallgató szülő eszén? Nagyon csalódik, ha képes azt róla feltenni. Ravaszága már

eleve jelezhető a diákkal, hogy mily témát fog tőle kérdezni. Sőt megteheti még azt a hunczutságot is, hogy valósággal brilliroz, megtévesztve a jámbor hallgatót. Az ilyen szellemi kiállításból ments meg uram minket!

A vizsgák jelenlegi uzusával szemben helyén valónak egyedül oly értelemben tartjuk azt, hogy ha már egyáltalában évváró vizsgának lenni kell, pusztán évváró ünnepély jellegét öltse magára.

Szavaltatok, évváró ünnepi beszédek, a jeles és kiváló magaviseletű diákok kitüntetése, ének- és zeneszámok képezzék tartalmát.

Mindenekelőtt pedig fősúly volna helyezendő arra, hogy nagy szünet ne létezzék. Egyrészt, mivel nagy szellemi irt képez a tanuló szellemi fejlődésében s nem előre viszi, de hátra veti őt tanulmányaiban, másrészt, mivel a nagy szünet szépséges melegágya az unalomnak, mely mint tudva van, mindenre jó, csak arra nem, hogy jó erkölcs-szellemi szempontokat szolgáljon.

A felső tizezerrel szemben van több millió iparos, kereskedő és gyárinas, kik zsenge gyermekkoruktól fogva kemény munkák terhe alatt nyögnek és bizony-bizony nagyon kevés pihenő napot élveznek, anélkül, hogy testi vagy lelki nyomorékokká lennének!

Egy apa.

Művelt emberek.

A téma épen idő- és alkalomszerű. Most folynak, illetőleg mostanában folytak le a középiskolákban az érettségi vizsgálatok. Az ország száz és száz gimnáziuma és reáliskolája ezer meg ezer „művelt embert“ ereszt e hónapban világra. Az a kérdés: vajon igazán műveltek-e azok a fiatal emberek? Vagy csak művelteknek nevezik őket? . . .

a fiatal özvegy egészen meglepve felbeszakitja az olvasást . . .

Micsoda? Már éjfél és Róza még mindig nincs itthon! . . . Kilép az erkélyre, de hiába lesi Mari és Róza alakjainak körvonalait. Később türelmetlenül kezd idegesen toppan a lábával; e mozgás következtében meg lazulnak papucsának szalagjai és a kis cipő egy elkésett vándorlónak éppen orrára esik . . . halk sikoly . . . aztán felemeli az éjjeli vándorló a leesett üteget, a legközelebbi utcza lámpánál megszemléli s egészen elragadtatott látszik a talált jószágtól. Hamupipőke meséje jut eszébe . . . e cipőbe csak gyermekláb fér . . . oly illatos, oly rózsás ez a selyemből készült, arannyal kivarrt papucs. A szerencsés vándorló egész biznysággal megállapíthatja, hogy e csodás papucs tulajdonosnőjének pompás kis lába kell, hogy legyen . . . Fődolog, ezt a pompás lábat meg is találni.

— Nos hát, tájékozódjunk! . . . Ez a papucs nem hullhatott az égből, minthogy egyenest a kivilágított ablak tájkából látszott leesni; a kivilágított háttérben azonnal észre is vette a gyanus szilhouettet . . . és ennek a szilhouettnak, úgy látszik kedve volt a papucs ledobásával kedélyét megkönnyíteni . . . Tehát előre, egy, kettő, három, rohamra!

A fiatal özvegy erkélyének legsötétebb

kuczkójából figyelte a néma mozdulatok-és szinte kedve kerekedett felkaczagni. S minthogy az éjjeli vándor még mindig a lámpavilágában áll, tisztán láthatja.

Fiatalnak látszik, ruházata kifogástalanul elegáns; özvegyünk meg is vallja, hogy a fiatal ember arcza megnyerő. Ez bátran megnyomja a kapu csöngettyűjét; minthogy azonban az első csengetésre nem mozdul senki, kétszer, háromszor is megnyomja a ház kapuja előtt levő csengettyűgombot . . . de most is sikertelenül.

— Én Istenem! Főlkelti az egész szomszédságot! Péter az igazak álmát alussza. Mit tegyek? Magamnak kell a kaput felzárni. S egy labon tipegve már le is siet, határozottan eltökélve, hogy Rózát alaposan megfogja korholni, a miért hanyagságával oly határtalan zavarba hozta urnőjét.

Félig kinyitja a kaput és sietve mondja:

— Ezer bocsánat uram! Kérem adja ide gyorsan a papucsomat!

Az elkésett vándor azonban nem ezt akarta elérni.

— Valóban sajnálom, nagysád, hogy kivánságát nem teljesíthetem, de az a papucs, melyet találtam, oly becses nekem, hogy azt felelősség nélkül nem adhatom at bárkinek. Kérnem kell, hogy egy kis formali tásnak sziveskedjék magát alávetni . . . Engedje meg, hogy meggyőződjem, vajjon ez

A legtöbben az utóbbit hajlandók elhinni. Kevesen kardoskodnak az előbbi föltevés mellett. S e kevesek a — professzorok. Vagy még a professzoroknak is csak a vaskalapos része.

És e vaskalaposok okoskodnak, érvelnek. Logikájukat biztosnak, érveiket megdönthetetleneknek mondják. Hiába czáfol rájuk a józan ész és főleg — az élet.

Mik az általános műveltség kellékei? — teszik fel a kérdést. Ugy-e az, hogy az ember mindenhez hozzá tudjon szólni. Hogy mindenről legyen fogalma. És erre képesít a középiskola! Azért mondjuk mi, hogy középiskoláink általános műveltséget adnak növendékeinknek. A minek mindenütt hasznát vehetik. Kiváltképpen azonban a társadalomban és a társaságban.

Mennyire emeli az intelligens ember értékét, ha semmi olyanról nem beszélhetnek előtte, a mi neki ismeretlen volna. Milyen szép az, ha beszél németül és francziául! Ért latinul és görögül. Tudja a számtant és mértant. Jártas a természettudományokban, történelemben és irodalomban! . . . És így tovább, és így tovább . . .

Ekképen bölcselkednek ők: a vaskalaposok. A kik talán magok sem hisznek bizonyításukban. De azért göresösen ragaszkodnak a czopfhoz: a régi, „kipróbált“ tanítási rendszerhez.

Hallgassuk meg ezzel szemben a leghatásosabb czáfolatot: az élet szavát!

A mit ma az iskolában tanítanak, az épen az általános műveltség szempontjából háromnegyed részben fölösleges. Avagy fordult-e már meg bárki is olyan művelt társaságban, a hol teszem a harmadfoku egyenlet gyökének imaginárius vagy komplex voltáról társalogtak volna? Szóba került-e valaha például a matematikai inga lengési idejének kiszámítása? Beszéltek-e valahol a tagens-tétel levezetéséről, vagy az aldehidek és ketonok vegyi összetételéről? Ugy-e hogy nem

papucs csakugyan az ön lábacsájára illeik . . . magam fogom megpróbálni.

— Lelkiismeretessége, uram, a legnagyobb elismerést érdemli, s minthogy az ön megnyugtására nem elég, hogy engem, mint egy libát, féllábon lászon állani, sajnos, alá kell vetnem magamat a próbának.

Ezzel beleveti magát egy régi, rozoga karosszékre, mely a kapu alját díszíti s kinyújtja kissé lábacsáját . . .

A papucs ráillik s a késői látogatónak éppen távozni kellene, midőn hirtelen lövés hallatszik a közelben s az elhagyatott özvegy halálsápadtan összezeressen.

— Ön is hallotta, uram?

— Persze . . . lőttek.

— Én is azt hiszem . . . Tán rablók vannak aközben.

— Valószínűleg . . . sőt emlékszem, hogy gyanus alakokat láttam a ház körül állalkodni. Alakok, melyek mindenre képesek.

— De nem hallottam kiáltást.

— Talán eltévesztették a czélt.

— Ha ön most távozik, uram, veszélynek teheti magát . . .

— Bocsánat, nagysád, nincs más mód, csak hogy távozzam. Nehány perc elött eléggé érthetően adta tudtomra, hogy jelenlétem nem kellemes önnek, s nem akar-nám . . .

— Őszintén megvallva, aggódom önért . . .

Hanem igenis beszéltek és beszélnek mindenütt az irodalomról, az újabbkori és régebbi zenei termékekről. Birálgatják ezt, vagy azt a képet. Csevegnek erről és arról a szoborról vagy emlékműről.

S a középiskolát végzett „művelt“ embernek mindez csaknem terra incognita.

A gimnáziumban egy évig tanítják az irodalmat. De öt vagy hány esztendeig tömök a nebulók fejébe az algebrai képleteket.

Zenéről, festészetéről, szobrászatról dunsztja sincs az ipszének, mikor a középiskolából kikerül. Ha csak privát diligenciából nem képezte magát e téren is.

Bizony, a legtöbb érettségizett ember meg sem érti a zenét. Azt sem tudja, melyik zenei műfaj mi fán terem.

A festészetet illetőleg sem állanak különben a dolgok! Ismerék számosnál számosabb „művelt“ uriembert, a kinek sejtelmé sincs róla, hogy milyen szempontból kell egy képet megtekinteni. A kinek halvány ideája sincs, hogy mi jó valamely képen és mi rossz. A kivel bármelyik Munkácsy-képről el lehetne hitetni, hogy mázolás. Viszont a mázolásról, hogy a világ legelső műremeke.

A szobrászatról! Arról jobb, ha hallgatunk. A szobrászathoz még „szakértőink“ sem értenek. Legalább erről tanuskodnak pesti és más egyéb szobraink.

Ime, ilyenek a mi „művelt“ ifjaink, a kik a középiskolából kikerültek. Ez az általános típusuk. Ennyit tudnak. Vagy inkább ennyit nem tudnak.

De azért változásról, reformról, gyökeres reformról az illetékes körök hallani sem akarnak. Ilyent nem is remélhetünk. Legalább rövidesen nem igen.

S. J.

UJDONSÁGOK.

Kun Kálmán.

Városunknak újból nagy halottja van: Barabási Kun Kálmán, nyug. törvényszéki bírósági elnök, kedden éjjel meghalt.

Hosszu betegség fosztott meg minket városunk egyik legkiválóbb polgárától s halála hírére nem csak a rokonok és jóbarátok nagy tömege, de csaknem mindannyian gyászba borulunk.

Kiváló fia volt a városnak, a megyének s a református egyháznak, a melyeket nagy eszével, bölcs tudásával, áldozatkész szívével mindig önzetlenül támogatott. Iró ember és költő volt, a kinek szíve egyaránt melegen dobogott az irodalom s a művészetek iránt. Nagy tudású, széles látókörű ember volt, a ki buzgó munkakedvével és nagy tudásával számtalan egyesületnek volt a vezető lelke; ezenkívül melegszívű emberbarát, a ki nemes áldozatkésziséggel enyhítette a szenvedéseket és szarította föl a nyomor könyveit.

Áldott emlékét legmaradandóbban egyháza fogja mégis megőrizni, a melynek bőkezű Meczenása volt. Az avasi ev. ref. templom s a főgimnázium sok értékes adományt köszönhet neki.

*

Barabási Kun Kálmán 1842-ben született Miskolcra. Atyja Kun István ügyvéd volt, Miskolc városának egyik legnagyobb fia, a 48-as években polgármester volt, a ki e város újjászülését körül örként nevet szerzett magának.

Miskolcra kezdte és Nagy-Körösiön fejezte be középiskolai tanulmányait, a hol a költői hajlamu diák Arany Jánosnak volt kedves tanítványa.

A jogi tanulmányokat Budapesten végezte, majd a kir. táblánál lett fogalmazó; később Miskolcra helyezték a törvényszékhez és itt mint bírósági elnök vonult 1890-ben nyugalomba. Ettől kezdve kizárólag a közügyeknek élt, amelyeknek szóval, irással és tettel egyik legtevékenyebb embere volt.

Tagja volt Miskolc város képviselő testü-

de magamért is . . . Komornáknak nem sokára haza kell jönni s ha nem veszem igénybe kelletén tul szívességét, kérem, maradjon addig. Csak átutazóban időzöm itt s házam üres.

Az ajánlat szívesen fogadtatik.

— Boldoggá tesz, nagysád . . . Rendelkezzék velem! S ezzel felmennek a lakásba.

Eleinte lassan ered meg a beszélgetés, majd nekibátorodik az éjjeli látogató, a háziasszony követi példáját és csakhamar megértették egymást. A fiatal ember tehetséges festő és a nagyságos asszony rövid idő alatt felismerte tehetségét. Érzelmek mind bensőbbekké lettek, míg a fiatal ember az özvegy szépségét bámulta.

S csakugyan szép. Arczvonásai egy istennőnek sem váltak volna szégyenére és szeméből a keblében fellángolt tűz tükröződött vissza.

Csakhamar oly bizalmasan csevegtek egymással, mintha régi ismerősök volnának. A szerelem és a házasság természetesen szintén szőnyegre kerültek.

A művész hallja, hogy a szép asszony özvegy és kérdezni bátorkodik, miért nem gondol ily ifjúság és szépség mellett új házasságra? . . .

Az asszony körülményesen válaszol. Első házassága nem volt boldog, a férje zsarnokságával elrontotta életét. A fiatal

asszony illúziói oly hamar elpusztultak, mintha sohasem lettek volna; ennek következtében elvesztette bizalmát s legalább függetlenségét akarja megőrizni.

A fiatal művész felette rövid védőbeszédet mond s annyira buzgólkodik, mintha saját ügyéről volna szó: meggyőzni igyekszik a szép hölgyet, hogy keserű tapasztalatai dacára sem szabad a szerelemtől lemondani. Végül pedig így szól:

— Egy perzsa jóslat szerint, az férfi, a ki valamely nőtől papucsot kapott, örök híve kell, hogy maradjon. Szeretném, ha ez a jóslat ez egyszer beteljesednék, hogy mindig e piczike papucs uralma alatt maradjék. Rábeszélni engedte-e magát a fiatal özvegy? A szerelem csodákat mivel.

Az az egybizonyos, hogy Rózát időntul való maradásért meg nem korholták és kifogásait elfogadhatónak találták.

S az abbaziai vendéglajstromba egy névvel többet jegyeztek be.

És a fiatal férj irásztala felett szibulomként az a piczike papucs függ, mely elbeszélésünkben házasságközvetítő gyanánt szerepel. És a fiatal házaspár ismerőseinek és barátainak is be kell vallaniok, hogy a papucs jegye alatt is szoktak néha szerencsés házasságok kötetni.

letének és Borsodvármegye th. bizottságának; a Miskolczi Hitelintézetnek, a tüzoltó egyesületnek, az Erzsébet-fürdőnek, valamint az Erzsébet közkórháznak, alapító-, bizottsági és igazgatósági tagja; az ev. ref. főgimnáziumnak igazgató tanácsosa, az ev. ref. egyháznak pedig presbitere volt.

Halálát városunk számos előkelő családja siratja, a kikkel rokoni összeköttetésben állt. De a fájdalomtól megtörve vette sirját körül neje és három gyermeke, a kik közül egyik fia Kun József városunk főjegyzője.

*

Az elhunyt ravatala a Verbőczy utca 7. számú házában volt felállítva, a melynek déli növényekkel díszített gyászterme két napon át egész bucsujáró hely volt. Maga a temetés óriási közönség előtt folyt le; s a résztvevők száza között városunk legelőkelőbbjei voltak jelen, hogy a részvét és kegyelet adóját lerójják. A temetés csütörtök délután 4 és fél órakor volt. A ravatalt a családon s a rokonságon kívül városunk legelőkelőbb férfiai állották körül. Ott láttuk Horváth Lajos főrendiházi tagot, Kovács Lajos polgármestert, Bulyovszky Gusztáv kir. ügyészt, Bizony Ákos orsz. gy. képviselőt, Szaffka Pál és Éder Elek közjegyzőket, Blassejovszky Ferencz apátplébánost, Tóth Dániel esperest, Mikuleczky István ref. főgondnokot, Lengyel Lajos tb. főügyészt, Bay Barnabást, Szathmári Király Pált; a kir. törvényszék bírói karát Pócs Endre és Pották Lajos táblabírák vezetése alatt; a városi tisztviselői kart Pallaghy Béla h. polgármesterrel élükön; a Hitelintézet igazgatóságát Lichtenstein József vezetése mellett, a tüzoltó egyesület küldöttségét Szombaty Sándor főparancsnokkal, a ref. füllegylet küldöttségét Tóth Pál igazgatóval, valamint közéletünk minden nevesebb emberét.

*

Család által kiadott gyászjelentés a következő:

Özv. Kun Kálmáné, szül. Soltész Nagy Ida, József, Gyula, Etelka gyermekeivel, özv. Dálnoky Nagy Barnabásné, Soltész Nagy Mária gyermekeivel, Soltész Nagy Kálmán nejével és gyermekeivel, Soltész Nagy Albert nejével és a többi rokonok nevében is megtört szívvel jelenti, hogy hön szeretett férje, Kun Kálmán nyug. törvényszéki bírósági elnök, Miskolc város képviselő testületének és Borsodvármegye bizottságának tagja e f. év és hó 24-én, éjjeli 12 órakor, életének 61-ik, legboldogabb házasságának 32-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült tetemei folyó hó 26 án délután 4^{1/2} órakor, a hely. hitv. egyház szertartásai szerint, a tetemvári sírkertben levő családi sírboltba fognak örök nyugalomra tetetni. Miskolc, 1902. június 25. — A jó férjnek és szeretett apának, a nemes lelkű rokonoknak és barátnak élete áldás volt. Sírj nyugalma legyen csendes.

A Miskolczi Hitelintézet külön gyászjelentést adott ki.

*

A gyászszertartás a polgári dalos-egylet gyászadalával végződött, a mely után Nagy Ignác ref. lelkész mondott megható halotti beszédet. Ezután városunk koszorus dalárdája — melynek az elhunyt hosszú időn át elnöke volt — Lányi Ernő karnagy vezetése alatt remek gyászdalt énekelt. Majd a gyászkozsira emelték a koporsót, s megindult a menet.

Egy óra múlva a tetemvári temetőben levő családi sírboltba bocsátották le a koporsót, hogy örök nyugalmat találjon ott az elköltözött.

— Személyi hírek. Kun Bertalan ev. ref. püspök tegnap este Sárospatakról hazaérkezett. — Zelenka Pál ág. ev. püspök tegnap este Budapestről hazaérkezett. — Gerevessy Kálmán tankerületi főigazgató csütörtökön délbe Debreczenbe utazott.

— Athelyezés. Barkassy Sándor, 10-ik honvédegyezredbeli tiszthelyettes Miskolcra Sátoralja-Ujhelyre helyeztetett át.

— **Változások a tanári karban.** A miskolci ev. ref. főgimnáziumban a jövő évben a következő változások lesznek: **Holmy Gyula** a főgimnáziumnak 36 éven át működött kitűnő tanára saját kérése folytán nyugalomba lép. Helyére az ev. ref. egyház presbiteriuma a matematikai és fizikai tanári állásra **Csorba György** okleveles tanárt rendes tanárrá választotta meg. **Csorba György** helyét pályázat útján fogják betölteni. **Porcs Kálmán** segédtanár megvált az intézettől, a mennyiben katonáéknál tölti le önkéntességi esztendejét. **Tóth Benő** rendes tanár, ki egy évig szabadságon volt, szeptemberben elfoglalja tanszékét.

— **A városi tisztviselők nyugdíjintézetének választmánya** szerda délután **Pallaghy Béla** h. polgármester elnöklete alatt ülést tartott. Az ülés a városi tisztviselők fizetés rendezése által előállított többlet után befizetendő nyugdíjárulék ügyével foglalkozott. Erre nézve a választmány megállapította, hogy a tisztviselők a többletet négy évre felosztva fizessék be a nyugdíj pénz-tárba.

— **Péter-Pál junialis.** Ma estére újból diszbe öltözik a vén Vörösrák; csinos drapériák és színes lampionok között hatalmas ivlámpák gyulnak ki estére a kert zöld fái között; szép leányokkal, vidám mulatókkal lesz telve egy estére megint, ma, a Péter-Pál junialis alkalmából. Tudjuk, hogy a nyári mulatságok között a mai junialis minden tekintetben a legsikerültebb, a mi egész természetes is, mert ezt asszonyok és leányok csinálják. S pedig a mit ők rendeznek, az jól van rendezve mindig. A közönség érdeklődéséből ítélve, különben a mai mulatság nem csak fényes, de nagyon látogatott is lesz.

— **Pályázat lelkészi állásra.** Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegyébe kebeleztetett **poroszlói** egyház megüresült lelkészi állomására pályázatot hirdetnek. Jövedelem 2760 korona. A pályázati kérvények folyó év július hó 6-ik napjáig **Tóth Dániel** alsó-borsodi espereshez Miskolcra küldendők.

— **Házasság.** Dr. **Rács Dezső** fővárosi fiatal ügyvéd, dr. **Rácz József** helybeli orvos fia holnap, e hó 29-én kel egybe **Máté szalkán szalkai Schwarcz Jakabné** leányával, **Elza** kisasszonnyal, ki sógornője dr. **Vázsonyi Vilmos** orsz. képviselőnek.

— **Érett ifjak.** A miskolci ev. ref. főgimnáziumban szerdán, e hó 25-én fejezték be a szóbeli érettségi vizsgálatot. A vizsgágon a kormány képviselőiben **Géressy Kálmán** tankerületi főigazgató, a fentartó egyház képviselőiben **Pataky Sándor** iskola kormányzó és **Nagy Ignác** lelkész voltak jelen. A vizsgálat eredménye a következő: Szóbeli érettségire bocsátott 24 tanuló, kik közül két hónapra visszavetett 6, még pedig latinból 4, történelemből 1 és magyarból 1 tanuló. A vizsgálat végleges eredménye a következő: jelesen érett: **Ruskay István**, jól érettek: **Balás Dávid**, **Bodolay István**, **Bródi Béla**, **Fodor Sándor**, **Kasztner Dezső** és **Nagy László**, egyszerűen érettek: **Bálint József**, **Barna Ernő**, **Barna Mór**, **Erős Lajos**, **Németh Béla**, **Nyitray Dezső**, **Rotter Károly**, **Sándor Ernő**, **Tepper Armin**, **Tóth József** és **Zsupán Kálmán**.

— **Halálos szerencsétlenség.** Egy előkelő uri családot borított gyászba a végzet s egy ártatlan gyermek ajkán halt el örökre a mosoly. Egy perczel előbb még gondatlan örömmel játszadozott s a másik pillanatban mint zuzott madár hevert vérében a követzen. **Diósségi Dénes**, **Diósségi Györgynek**, Miskolc város néhai főjegyzőjének 11 éves kis fia csütörtökön egy végzetes baleset áldozata lett. A szerencsétlen gyermek több pajtásával játszadozott az első emeleti lakásuk vasrácsos folyosóján, mikor a gyermekeknek a szeme egyszer csak a folyosóra behajló fa ágain akadt meg. Azt akarták volna minden áron elérni s mert nem tudtak sehogysem hozzá férni, a bátor kis Dé-

nes a vasrácsra állott fel. S ott aztán addig próbálta a galyat elérni, a míg egyensúlyt veszve, zuhant az udvarra le. A boldogtalan kis gyermeket eszméletlenül, vértől elborítva vitték a szülei lakásba föl, a hol azonnal orvosi ápolásban részesítették, azonban sem az orvosi tudomány, sem az a yai szeretet nem segíthettek, s a szegény gyermek pénteken reggel kiszendvedt. A tragikus eset az egész városban megdöbbenést keltett, s mindenki igaz részvéttel fordul a mélyen sujtott anya felé. A szerencsétlen véget ért gyermek temetése délután 4 órakor lesz.

— **A villamos vasut új üzletvezetője.** A miskolci villamos vasut részvénytársaság igazgatósága a Kolozsvárra eltávozott **Rádics Ollé Károly** helyére **Richter Mátyás** nyugalmazott m. kir. főmérnököt, egykori fűtőházi főnököt üzletvezetővé választotta meg.

— **Egyházi gyűlés.** Alólirott elnökség tisztelettel értesíti az alsó-miskolci római kath. híveket, hogy f. évi közgyűlését **július hó 6-án** d. e. 11 órakor a belvárosi népiszkola II-ik osztályának tantermében tartandja meg, melyre a t. híveket ezennel tisztelettel meghívja a **hitközség elnöksége**.

— **Halálozások.** **Schlachta Dániel**, városunk derék polgára f. hó 24-én d. u. 2 órakor hosszas szenvedés után, életének 64 ik évében elhunyt. Temetése nagy részvét mellett csütörtökön délután 5 órakor volt a Király malomban lévő gyászszobából. A temetésen a gyászoló családon kívül a helyi mészáros iparosok, a lutheránus dalárda és nagyszámu résztvevő közönség jelent meg. — **Kelecsényi Fejérpataky Elemér** a miskolci felsőkereskedelmi iskola I. osztálybeli tanulója hunyt el 17 éves korában. Temetése csütörtökön volt az Urak-utca 40. sz. alatti gyászszobából.

— **Horváth Győző szabadiában.** Kifürkészetlen az asszonyi lélek. A megbántást és fájdalmat ugy elfelejteni, a megaláztatást oly nemesen túrni, a méltatlanságot szeretettel fizetni csak a nő képes. Igazán önfeláldozó csak a nő tud lenni; igazán erős csak a gyöngye asszonyi szív, a mely féltéken remeg minden kis baj előtt; de emberfeletti erővel küzd ott, a hol férfi százzszor elcsüggedne. . . . Az asszonyi lélekben lakik a vigasz, a megbocsátás s az igazi szeretet; a kit szívébe fogad, azért egész életét föláldozza, s nem az áldozat nagyságát mérlegeli, hanem abban találja boldogságát, hogy áldozatot hozhatott. S a hol a nő kifáradt, a hol az asszony összetört, ott föl-támadt benne a hitves és anya, s bizony nincsen a nagy mindenségben semmi, a mi fenségebb lenne, mint az anyai szív. . . . Közönségünk ismeri a Horváth Győző esetét, a kit a soproni rendőrség letartóztatott és miskolcra hozott. Azóta az ő ügyében váratlan fordulat állott be, amennyiben Horváth Győző csütörtökön délután szabadon lett bocsátva. Mióta ugyanis az igrizii föld-birtokos a rendőrség letartóztatása, azóta a családja, különösen pedig neje a legnagyobb odaadással látott hozzá, hogy a férjét kiszabadítsák. E végből az illető pénzügyekkel tárgyalásba lépett s a kérdéses adósság nagyságát megállapítva, az összes követelések kiegyenlítését magára vállalta, illetve megengedte, hogy a férj összes tartozása a nő vagyonára telekkönyvileg bekebeleztesse. S mert ezek után a pénzügyeket visszavonta följelentését Horváth Győző ellen, az ügyesség szabadlábba helyezte őt. Horváth Győző még csütörtök délután hazament Igrizibe.

— **Pályázat tanítói állásra.** A miskolci ev. ref. egyház a fuiskola második osztályánál megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: 1200 korona készpénz, természetbeni lakás, vagy a megállapított lakbér, 20/5 □ öl földnek használatára, melynek ez idő szerinti értéke 72 kor., 400 kor. alapítványnak kamatai és egy alapítványi ház évi tiszta jövedelméből

jutandó osztalék. A megválasztandó tanító kötelességei: a fuiskola második osztályát önállóan vezetni, mindkét orgonistát betegsége vagy hivatalos elfoglaltatása esetén helyettesíteni és végül a deszkateplomban, külön megszabott díjazás mellett, a három nagy ünnepen kántori kötelességet teljesíteni. A kellően fölszerelt folyamodványok folyó év július hó 1-ig **Mikuleczky István** egyházi főgondnok címére küldendők.

— **Országos tűzoltó versenyek.** Az országos tűzoltó szövetség központi választmánya legutolsó ülésén az idei országos tűzoltó verseny határnapján augusztus 16-át tűzte ki és megállapította részletes föltételeit. A verseny Egerben lesz a tűzoltó kongresszussal kapcsolatosan és már is nagyban készülődnek reá a vidék tűzoltó testületei. Eddig is számosan jelentették be részvételüket **Szily József** dr. központi vál. titkárnál, a ki jelentkezéseket ez évi július hónap 20-ig fogad el. A verseny három csoportból és tíz sorozatból áll és módot nyújt arra, hogy tűzoltóságaink szakképzettségüket a legalkalmasabb módon bemutassák. — A nyertesek számára a központi szövetség értékes díjakat tűzött ki. — A versenyekre vonatkozólag még eddig nem történt megálapodás nálunk.

— **Kézimunka kiállítás.** A városi államilag segélyezett női ipariskola növendékeinek a folyó évvégi kézimunka kiállítása ma, június hó 28. és 29. napján rendezi az iskola helyiségében. Ezen kiállítás megtekintésére a községi iskolaszék felkéri a szülőket és tanügybarátokat.

— **Zongora-vizsga.** **Petignat Ferenczné** sz. **Williger Tullia**, kezdő és haladó tanítványaival július hó elsején d. u. 4 órakor zongora-vizsgát tart a „Korona” szálloda nagytermében.

— **A miskolci iparos ifjuság önképző,** olvasó és közművelődési-egylete könyvtára javára jul. 5-én a „Veresrák” kerthelyiségében zártkörű nyári táncvigalmat rendez. Belépti díj: családjegy (3 személyre) 3 kor. Személyjegy 1 kor. 20 fill. Pénztárnyitás délután 6 órakor. A vigalom kezdete este 8 órakor.

— **„Tengerszem”.** **Ujlaky Vilma**, kinek irodalmi működését „Hulló levelek” címmel megjelent verseskötetéből közönségünk előnyösen ismeri; most prózai művel lép a közönség elé. „Tengerszem” címmel f. év október közepén adja ki, már a fővárosi lapok hasábjain is megjelent, de javarészt még kéziratban levő novelláit, melyek arát a szerző füzve 2 korona 20 fillér, kötve 2 korona 80 fillérben állapította meg. — Az előfizetési díjak szerző címére; Miskolcz, Urak-utca 7. szám alá küldendők.

— **Turista-kirándulás.** A Borsodi Bükk-Egylet június 29-én, vasárnap, egész napos kirándulást rendez. Utirány: Miskolcz, Sajószentpéter, Kondó, Harikavölgy, Buzgókő, Örvénykő, Felsőforrás, Kecskelyuk, Miskolcz. Indulás a gömöri pályaudvarról reggel 6 óra 46 perczkor. Elelmet ki-ki magával hoz. Vezető **Altman Barna**.

— **Megtalált holttest.** Ezelőtt körülbelül 10 nappal történt, hogy **Mistrei András** kocsis lófűrösztés közben belefult a Sajóba. A szekeret s a lovakat másnap megtalálták; a szerencsétlen kocsis holttestét azonban a legszorgosabb kutatás mellett sem tudták föltalálni. Szerdán végül Alsó-Zsolczánál kifogtak a Sajóból egy már fölözslásnak indult tetemet, a melyben hozzátartozói **Mistrei András** ismerték föl. A hullát beszállították az Erzsébet kórház hullaházába, a honnan csütörtökön el is temették.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség kihágási osztálya ma **Kaposi Zsuzsanna** 35 éves, reformált vallásu, radistyáni illetőségű egyént csavargás miatt 5 napi elzárásra ítélte. — **Keiling János** diósgyőri illetőségű 21 éves, róm. kath. vallásu egyént pedig csavargás és tiltott visszatérésért 30 napi elzárásra és 3 évi kitiltásra.

— **Nyilvános köszönet.** Gallovich Istvánré született Apostol Ida úrnő a miskolczi református, felsőbb leányiskola ötödik és hatodik osztálya alapjára, mint az intézet volt hálás növendéke, 50 koronát adott át az igazgatóságnak. Fogadja kegyes adományáért az iskola előljárósága hálás köszönetét. Miskolcz, 1902. június 22. *As igazgatóság.*

— **A bánatos férj.** Képéből kikelve kiáltott már a kapitányi szoba ajtajában:

— Instálom, nem tetszik tudni, hova lett az én feleségem?

— Tán otthagytá kendet?

— Bizony ott. Tessék megkeresni, kérem igen szépen és azt tessék neki mondani, hogy maradjon is ott, a hol van.

— **Ártatlan.** Berontott tegnap délben a kapitányi szobába egy sovány, szöske ember.

— Alásan könyörgöm, a hogy megyek a karcu-közön, hát egy részeg paraszt nekem ront és megsalapál. Pedig én a légynek sem ártok, mért bántott lát engem?

— Ismeri azt a parasztot?

— Nem én. Csak tessék megkerestetni azért?

— Hát ha nem ismeri, hogy kicsoda, akkor hogy keressük?

— Arról megösmerné az ur, hogy a magam kikapérozása miatt betörtém a fejét.

— **Jó barátok.** Künn a külváros girbe-görbe utcáin a ferdén egymás mellé rakott alacsony házak sötét sorából loptam ezt a kis színt. Emberek jártak az utcán, sötét arcú, szomorú, fáradt emberek. Mindenütt szürkeség, az épületeken, az udvarokon, az utcákban. Fonyadt arcú, vézna kis gyerek sirt egyik düledező kapu előtt. Egy szál tarka ingecske fedte testét, az is szakadozott volt, csupa rongy. Sárgás arcán nagy foltokat hagytak az elmorzsol. könyek Félve tekintgetett hátra az udvarba. Borizú, öblös hang vad szitkokat szórt a kis fiura. Az apja volt. Nyomorék, összetört munkás ember.

— Csak jöjj be, kitekerem a nyakadat te fattyu. Ne bömbölj úgy, mert széhasítom a koponyádat. No, elhallgatsz már. Nem jössz ide azonnal?

S a kis fiu hátra tekintgetve igyekezett menekülni haragos, vad apja elől. Remegett kicsi szíve és nagyokat csuklott, ahogy sirt. Az apja megfenyegette még egyszer öklével, aztán befordult a házba. És a kis fiu sirt, sirt, s gyenge testét átmelegítette az édes napsugár. Kék kis üvegdarab fénylett a csatorna szélén. Felvette, azon át nézte az eget és elfeledte az ütlegeket, el az apját a rettenetes fenyegetést, leszorította egyik szemét, a másik elé oda nyomta a kék kis üvegdarabot. Halvány, boldog mosolyjátszódott sápadt vértelen ajakán, örült, gyönrködött.

Egyszerre csak egy kőzosz szörű, piszkos, czaftos kis kutya termett mellette. Bizal masan, farkcsóválva hozzádörgölözött; meleg, piros nyelvvel megnyaldosta sovány láb-szárát. Erre ijedten rezzent össze a kis gyerek. Csak most vette észre. Elakart előbb szaladni, de a kutya szeliden sompolygottatána.

— Nessze, nessesze. Nem szabad harapni kuszi. Ugy. És megsimogatta barátságosan a kutya derekát. Leült a kapusarokba, a kutya odahúzódott egészen közel hozzá, lassan lassan befészkelte magát az ölébe. Csakhamar összebarátkoztak teljesen. Nem félt már, odaszorította a kutya fejét az arcához és ez vigan öltögette nyelvét. És boldogok voltak mindketten, szerették egymást, pedig sohase tanították őket erre egyiket se szerelte még senki. Hirtelen újból döngött ben az udvaron, az a borizú öblös hang.

— Gyuri! Gyuri!

Elmerülve tápázkodott fel a kis fiu.

— Na, gyűsz-e már?

— Megyek, megyek!

Eszébe jutott az apja iménti haragja. A kutya hosszan, kényelmesen, elnyult a napsugaras uton. A kapuból könnyes szemekkel, szomoruan fordult vissza a kis csöppség, mintha csak azt mondta volna:

— Várj meg kis kuszi, jövök azonnal, várj, hiszen te oly jó vagy.

Viola-Créme szeplő, májfolt és az arcz mindenféle tisztatlanságai ellen biztosan ható zsirtalan készítmény. Jóságát legjobban bizonyítja az, hogy 8 év óta forgalomban lévén, azóta számos értéktelen utánzata keletkezett. Egy tégely 50 kr. Hozzá való **Puritas szappan** 1 drb. 35 kr., 3 drb. 1 frt.

Viola-puder fehér, rósa és créme színben, egy kitűnően tapadó ártalmatlan hölgypor, a mely ma már a legelegánsabb hölgyek pipere asztalán foglal helyet. Egy doboz 60 kr. Évek óta tapasztalom, hogy készítményeimet a közönség másoknál is keresi. E helyen tudatom, hogy itt elősorolt közkedvelt készítményeimen helyben kizárólag csak nálam kaphatók.

SZABÓ BÉLA

pipere-szappangyáros, gyógyszer- és illatszertüzlete
Miskolczon.

Férfiaknak ingyen!!

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatraméltóbb esodaorvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfitörben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nek az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett, postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 71 Elektrom Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

CSARNOK.

A Hortobágyon.

— Részlet egy utirajzból. —
Irta: **Simon János.**

Már magasan tűzelt a nap a keleti égen, midőn az előző napi hosszú utam után pilláimat erősen leragasztó édes álom karjaiból kibontakozva, a Hortobágyi-csárda széles tornáczában megjelentem. A nap keltének megszémlélését így sajnálatomra másnapra kellett halasztanom.

Májusi reggel van, az egek kárpítja csupa báránnyal. A levegő enyhe, tele van illattal, mely az ablak előtt diszló orgonafák hajnalba kiféslett virágaiból leng. Közel a kis kertnek zöldlevelés fái fülemile csatog; fúrge, szelid szellő lágy, epedőn sutog. Erős a reményem, hogy — a mire tegnap az esős és szeles idő miatt hasztalan vártam — ma feltűnik a délibáb a látóhatáron.

Kiléptem a korláttal kerített udvarból s felsiettem az alig egy hajtásnyira levő kőhidra, mely a csárda déli végében levő sűrű fáskert alján hömpölygő, a szélein világoskék sással benőtt Hortobágy folyó felett terpszkedik.

Tegnap csillagos este volt már, mire ideértem, meg se tekinthettem jól a környéket.

A magas hidról gyönyörűen belátni a buja sűtermő vidéket, melyen csak a mátai házak, egy-két tanya és kut s a nagy tá-

volságban egy pár elmosódó torony (a bal maz-ujvárosi, nádudvari, nagy iváni), még nagyobb messzeségben az ég és föld összehajlásánál halványkéken előtűnedező Tokaji-hegy és a Mátra ormai pihentetik meg a vizsgáló szemet.

Melyik az az utazó, az a magyar ember, az a magyar ifju, a ki először látva a Hortobágyot, a költők és a nép képzelete által a romantika, poézis, miszticizmus ragyogó mezébe öltött tett darabját szép Magyarországnak, ennek közepén megállva és rajta végig tekintve: valami meglepőt, valami csodásan felemelőt ne érezne lelkében?

Szokatlan varázs tölti el az ember szívet, ha ezen, a civilizációnak tiszta vagy zavaros áramai által körülhullámzott szigeten érzi magát; ezen a tengersíkon, melyen a természetnevelte faragatlan szittyák, mint egykor elődeink az Ural körül s mint rokonaink, a vogulok, csuvasok, baszkikok az ázsiai és orosz pusztaságokon ma is lovakon esznek, isznak, alusznak. „Hortobágy, dicső rótság, te vagy az Isten homloka”. Így ír róla Petőfi.

„Megállok közepeden s körültekintek oly elragadtatással, melyet nem érez a schweiczi az Alpeseken, melyet csak a beduin érez Arábia sivatagjaiban. Milyen szabadon lélekzem, mint tágul kebelem!

Megmérhetetlen láthatár, beboritva az ég világoskék üveggarangjaival, melyet egy felhőske sem homályosít.

— Mily egyszerű e pusztá és mégis mily fönséges, de lehet e fönséges, a mi nem egyszerű?”

Ilyen gondolatokat fakasztott a pusztá szemlélése az Alföld költőjének lelkében, melyeknek igazságát, mélységét soha nem éreztem át jobban, mint e perczekben.

Nem messze a hirtől, fölfelé a folyó partján, halászkok száritgatták hálóikat nádfódes kunyhóik körül; a hidon jóval alul pedig a juhászok fürdették juhaikat az uszlatóban, mely a folyóba derékszög alatt benyuló, két egyenlőközű, hosszú deszkapalóbból áll; bejárását képezi egy mindinkább szűkülő karam és az innen nyiló ugrató.

Ezeket felkeresve és megszémlélve, visszatértem a csárdába reggelizni, hol Eszti, a fiatal csárdás leány (nem illenek rá a „Sárga Rózsa” nevezet) friss tejjel és vajass kenyérral vendégtelt meg. (Folyt. köv.)

Nyilt-tér.

Utazáskor felette alkalmas!
Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva!

(Bizonyítvány Bécs, 1887. Jul. 3.)

Kalodont
Nélkülözhetetlen
Fogcréme

A fogak tisztításához a szárvizek nem elegendők. A foghúson állandóan képződő ártalmas anyagok osakis mechanikai tisztítás által egy üdítő és antiszeptikus hatással bíró „Kalodont” fogtisztítószerevel távolíthatók el, mely az összes művelt államokban a legkitűnőbb szernek bizonyult.

Rohitschi megszünteti a szorulást,
Tempelforrás étvágyat gerjeszt,
szabályozza az emésztést.

Magyarországi egyedüli főraktár: **Hoffmann József**, Budapest, Báthory-u. 8.

A bőr ápolásáról.

Berger egészségi és gyógyszappana 1868 óta folyton használatban van s a legtávolabbi országokban is nagy elterjedtségnek örvend. A Berger-féle kátrányszappan gyógyító és fertőtlenítő hatása ezerszeresen van kipróbálva. Mint nélkülözhetetlen mosdó- és fürdősappan a Berger-féle glicerin kátrány-szappan használandó. A Berger-féle egészségi és gyógyszappan az osztrák-magyar monarchia és a külföld minden gyógytárában kapható. Minden darab az itt látható védjeggyel van ellátva.

Szabászat!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy jó hirnévnek örvendő varrodámban leánykákat a szabászat és ruhavarrás tanítására elfogadok.

Nagy gyakorlatom folytán külön rendkívül olcsó árban a szabászatot 5 óra alatt alaposan megtanítom.

Kmetty Julia,

Miskolcz, Szécheny-u. 41. (Máhr-ház.)

Kiadó lakás!

Urak-utcza 19. szám alatt

két szoba, konyha, élőkamara és fűskamarából álló lakás

f. é. augusztus 1-től kiadó.

Értekezhetni ugyanott.

SIMON FRIGYES

kőfaragó mester

márvány és siremlékek nagy raktára.

Miskolcz, Vay-ut 3. sz.

A melyen tisztelt, kegyellettől indított közönség szives tudomására hozom, hogy jelenleg egy külföldi cégnek **egyedüli szállítója** lévén, ületi telepemet a kor kívánalmainak megfelelően, teljesen berendeztem. S hogy kegyelotét mindenki szívből s mégis olesón kifejezze, van szerencsém ajánlani dusan felszerelt raktári telepemen lévő

sirköveimet.

Ugymint sziléziai világos, sötét és fekete **márványokat**, sziléziai sötét és világos **gránitokat**, norvégiai kék **labradort**, valamint svéd fekete I., II., III. oszt. **gránitait**.

Továbbá ajánlom aranyosi természetből készült **sirköveimet**, melyek vidéken a legjobbnak van elismerve.

A nagyérdemű közönség szives hártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Simon Frigyes.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

Hirdetmény.

A cs. és kir. miskolczi állomás parancsnokság f. évi 123. sz. a. kelt értesítése folytán köztudomásra hozzuk, hogy a Sajó vizében, a közbágyhid mellett felállított és berendezett katonai uszó-iskola f. évi június hó 6-án megnyitott és hogy az fürdésre és uszás tanítására azalább közölt feltételek mellett a polgári közönség és pedig minden nap délelőtt 8 és fél órától 11 óráig a nők és 11 órától délután 1 és fél óráig, valamint délután 4 órától 8 óráig a férfiak rendelkezésére áll. Fürdő jegy egy személy részére ruhával 20 fillér. Bérlet-jegy egy hónapra ruhával 4 korona.

Az uszás tanítás díja 4 korona. Jegyek az uszó-iskolában kaphatók.

Az uszó iskolában jegy nélkül tartózkodni nem engedtetik meg.

Minden fürdő-jegy külön öltöző zárka, egy lepedő és egy uszó nadrág használatra jogosít.

Miskolcz, 1902. június 20.

A városi tanács.

Polgármester helyett
Pallaghy,
v. első tanácsnok.

Hirdetmény.

Borsodvármegye közigazgatási bizottságának 1333/kb. 1902. számú határozata folytán a Miskolcz város határán átvonuló Budapest — Kassa — Zboroi országhatárszéli állami közut elhatárolása vonatkozó törzskönyvi munklatok a Borsodmegyei m. kir. építészeti hivatal által elkészítetvén, — ezen munkálatok az 1890 évi I. t. cikk 67. §-a alapján f. évi június hó 21. napjától számitandó 30 napi közszemlére a városi mérnöki hivatalban azon felhívással tétetnek ki közszemlére, hogy azok a hivatalos órák alatt az érdekelt közönség által megtekinthetők s hogy esetleges észrevételeit azok ellen a hitelesítési eljárás napján, mely f. 1902. évi július hó 21-én d. e. 9 órakor a városháza nagytermében fog megtartatni, előszóval, vagy írásban minden érdekelt fel előterjesztheti.

Miskolcz, 1902. június 20-án.

Pallaghy,
v. első tanácsnok.

HIRDETÉSEK
jutányos áron felvétetnek
a kiadóhivatalban.

Miskolczon, Király-utcza 5. szám alatt,
Kubaoska István ur vaskereskedésével szemben

Uraságoktól levetett

FÉRFI RUHÁK

és használt butorok vétetnek és eladatnak.

Kivánatra vevő a helyszinén megjelenik.

Salon- és frack-öltönyök kölesön kaphatók.

Ruhák tisztítását és javítását olcsón és pontosan eszközölöm.

tisztelettel

ROTHSTEIN JAKAB, bizományos.

SZELÉNYI és TÁRSA MISKOLCZ

Ajánljuk
a legdivatosabb anyagokkal
dúsan fészerezelt
KÖNYVNYOMDÁNKAT
könyvek,
hirlapok, táblázatok,
falragaszok,
hivatalos és magán
nyomtatványok
családi értesítők stb.
elkészítésére.

Széchenyi-utca 34. szám.

Könyvnyomda ≈
 ≈ **Könyvkötészet**
Doboz-gyár ≈≈

Pontos kiszolgálás. ~ Elegáns kiállítás.

Könyv- és hirlap-kiadó vállalat.

A „SZABADSÁG” kiadó-hivatala.